

tíðindablaðið
sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindsenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Tá sjónvarp er »best«

I HESUM døgum hava íbúgvarnir í Sveits atkvøtt, um djór framhaldandi skulu verða brúkt í royndunum at gera ymsar nýggjar heilivágir o.l. royndum.

UM sama mundið hava feroingar sæð eina sera áhugaverða men samstundis óhugnaliga sending í sjónvarpinum. Henda sendingin snúði seg um royndirnar hjá japanarum undir krígunum, har teir brúktu menniskju sum »royndardjór« fyrri at finna fram til tættu bakteriológisku vápnini, og hvussu teir sjálvir best kundu verja seg ímóti bakteriológiskum vápnum.

FYRI kríggjó og undir krígunum lögdu japanar stóran dent á royndir við »bakteriológiskum vápnum. Stórar peningaupphæddir vórðu avsettar til endamálið, og teir klókastu og mest royndu japansku vísindamennirnir vóru við í hesum arbeiði, har krígsfangar vórðu brúktir sum »royndardjór«. Pest, stívkrampbakteriur og nógvar aðrar óhugnaligar sjúku-bakteriur vórðu sprændar inn í æðrar-nar á fangunum. Síðani varð fylgt væl við, hvussu fangarnir kláraðu seg og hvussu nógv teir píndust. Nærum allir teirra doyðu. Funnið er fyrbils fram til, at japanarar hava brúkt meira enn 3000 fangar í hesum royndum, og flestu teirra finga ein ræðuligan deyða.

SO legði tað sljóðar, so er einki komið fram um hesar royndir fyrr enn nú — og tað heilt av tilvild.

EIN japanskur granskari kom herfyri fram á nokur skjøl, sum greiddur frá royndunum, ið fóru fram í norðara partinum av Kina, sum varð hersett av japanarum. Bretar hava síðani gjørt eina sjónvarpssending um hesar royndir og sóu vit, hvussu trupult tað framvegis er at fáa nakrar upplýsingar eitt nú um teir persónar, sum vóru við í hesum óhugnaliga tiltaki.

TAD vísir seg, at eingin av teimum mongu, sum hava verið við til at gera hesar óhugnaligu og ómenniskjans-ligu royndir, varð dæmdur eftir krígslok. Teir hava tvørturímóti í dag sera týðandi embætti í Japan. Onkur teirra er stjóri á lærðum háskúlam og fleiri eru millum fremstu vísindamenn í Japan í dag. Eingin hevur vítað nakað um arbeiði teirra undir krígunum — uttan nakrir fáir amerikanarar. Í sendingini finga vit at hoyra, at amerikanarar eftir kríggjó »keypta« vitanina frá royndunum frá japanarunum, og afturfyri finga allir japanararnir sum vóru við í tiltakinum grið. Ikki bert tað! Teir nýttu okkurt av tilfarinum til

oddagrein

viðari gransking, og nógvir eru múgvandi menn í dag. So væl um sátt hava hesir og amerikanararnir staðið, at herfyri varð ein stór granskingarmiðstøð bygd í USA, partvist fíggað av og ber navnið á einum av teimum fremstu, sum vóru við til at brúka menniskju sum »royndardjór«.

AFTANÁ slíka sending stendur tú púra málleystur og spyr teg sjálvan, um als einki rættvísi finst og um menniskju veruliga er so ómenniskjanslig, tá talan er um kríggj og vald! Døminu úr søgu jarðarinnar eru mong, so ikki nýtist okkum at staðfesta hetta bert út frá hesum eina døminum.

MEN sum borgarar í einum upplýstum samfelag eru vit noydd til at spyrja: kann tað vera, at eitt nú tætt lond, sum vunnu seinna heimsbardaga í dag brúka menniskju sum »royndardjór«, ikki bert í royndum at fáa bakteriológisk vápn, men eisini fyrri at finna fram til nýggjar heilivágir o.s.fr.?

HETTA vita vit einki um við vissu enn. Men neyvan høvdu vit fingið nakað at vita um japansku og fyrri tað týsku royndirnar við menniskjum, um hesi lond høvdu vunnið kríggjó. Men vit kunnu so spyrja: tá tað hevur borið til at halda hesar royndir so loyniligar í 40 ár, hvat ber tá ikki til at halda loyniligt av tí, sum er farið fram síðani og sum fer fram í dag! Vit minnst tíðindini í fjølmiðlunum um, at ávísar fyrítøkur í Europa hava brúkt mannafostrur í framleiðsluni av avisum evnum, sum verða brúkt í kosmetikíðnaðinum. Hetta er so bert eitt dømi, um tað sum kemur fram.

TAD, sum er vert at undirstrika her, er hvønn týðning fjølmiðlarnir kunnu hava, tá teir eru bestir. Tá teir hava orku og møguleika til at avdúka slíkt sum hetta so nógvar ár aftaná. Nógvar verður tosað um fyrimunir og vansar við sjónvarpi. Ein av fyrimunum er tá óheft sjónvarpsfólk sleppa fram at lýsa tað órættvísi, sum er farið fram og sum framhaldandi fer fram ymsa staðni í heiminum.

UMRØDDA sjónvarpssending er bert eitt prógv um, hvussu týðningarmikil hesin fjølmiðilin er, tá hann veruliga sleppur at royna seg. Latið okkum fáa fleiri av slíkum sendingum. Til tykkara, sum velja út á Sjónvarpi Føroya: Sleppið okkum undan nógvum av tí innihaldsleysa undirhaldinum og gevið okkum tilfar, ið sigur okkum nakað um tann heim, sum vit annars vita so lítið um.

jamú

Hvussu verður »Smyril« mannaður?

Aftursvar til harra Henrik Old frá Strandferðsluni

Í heyst einaferð varð undirritaði uppringdur av harra Henrik Old, lögtingsmanni, har hesin kærði seg um, at alt færri suðuroyingar vóru at telja millum manningina á m.f. »Smyril«, og um Strandferðslan var úti eftir heilt at steingja úti møguleikanum hjá suðuroyingum at sleppa at sigla við Smyril.

Vit finga eitt skagit prát um evni, har eg nýtti høvi at avvisa slíkan pástand um at nokta suðuroyingum starv á Smyril. Eftir øllum at døma, hevur harra Henrik Old tó ikki verið nøgdur við hetta telefonprát, tí í Sosialinum leygardagin 30. november kemur hann aftur við sama spurningi. Og tá harra Henrik Olds nú metir hetta at hava almennan

áhuga, so skal eg sum starvsfólkaleiðari á Strandferðsluni sjálvsagt svara honum aftur.

Í lótu eru tvær mann-ingar umboð á Smyril, sum skiftast at sigla áðru hvørja viku. Báðar mann-ingarnar telja ialt 36 fólk, harav 56% av manningini kemur úr Suðuroy, 19% úr Tórshavn, 8% úr Klaksvík og írestandi 17% koma runt aðrastaðni úr Føroyum.

Tilskilast kann eisini, at suðuroyingar, sum starvast umboð á Smyril í dag, eru fluttir úr Suðuroy, aftan á at teir hava tikið upp starv umboð á Smyril.

Harra Old kemur inn á, at Smyril siglir út frá Suðuroy, og tí átti at verið mannaður við suðuroyingum. Til sammetingar kunnu vit nevna, at á t.d. »Dúgvuni«, ið jú siglir út frá Skálafjarðinum, og sum er mannað við ialt 14 fólkum á tveimum skiftisvaktum, eru av manningini 3 bústandi á Skála-

fjarðinum, 1 í Fuglafirði, meðan hini 10 koma aðrastaðni frá runt um í Føroyum.

Seinast í nevndu grein spyr greinskrivarin, har fyrirbrigdi bygdamenning verður prioriterað, tá stórv verða sett innan Strandferðsluna, og hvørjum Strandferðslan tekur støðu út frá, tá t.d. manning skal setast á Smyril.

Enn einaferð skal sláast rimmarfast við 7-tumma seymi, at uttan mun til hvar ein býr á hesum oyggjum, so útilukkar Strandferðslan ongan at fáa starv innan stovnin, tí hesin býr í Suðuroy, í Mykinesi ella úti í Fugloy.

Ein og hvør er vælkomin at søkja starv innan Strandferðsluna, tá stórv eru leys, men tað er sjálvandi avmarkað, hvussu nógvar stórv Strandferðslan hevur, og vit kunnu tíverri ikki sita og smíðja óavmarkaði stórv á Strandferðsluni.

Páll Heinesen

Framhald av forsiðuni

húsvægin, og tí vilja tei seta nýggja deild á stovn.

Manipulerar við semjuni

— Vit finna okkum ikki at manipuleirað verður við teirri semju, sum gjør var 25. november millur Ernst Hansen og Sólbjør Jacobsen, sigur Ág Davidsen og leggur aftra at hetta er ikki fyrstu fer at tiltik verður gjørt.

Starvsmannafelagið hevði nevndarfund mána morgunin. Felagið hevði síðani biðið um fund við landsstýrið. Hesin fundur var kl. 18 í gjárkvøldið.

— Á hesum fundinum fara vit m.a. at royna at fáa landsstýrið at gang frá at býta bókhaldi sundur, sigur Ág Davidsen.

tór.

Fáa Svan í dag

Svanur eru systurskip hjá Ólavi Gregersen

Í dag tekur P/f Drekin við seinna frystifarmaskipinum, sum er bygt á Fosen Mekaniske Verksted í Noregi.

Hjördis Joensen, kona Árna Joensen, stjóra á Skipafelagnum Føroyum, skal doyða skipið og geva tí navnið Svanur.

Svanur skal saman við Ólavi Gregersen sigla millum Norðurlond. Het-

land og USA. Átlanin er, hann skal lasta í Hestvikan í morgin. Haðani fer hann til Bergen og Esbjerg, áðrenn hann kemur hendarvegin. Væntandi kemur Svanur til Føroya um eina viku.

11 mans verða við Svani og skipari er John Eliassen, ættaður úr Porkeri.

hd

SPARIKASSANÆMINGUR

Søkt verður eftir næmingi til høvuðsskrivstovuna í Tórshavn.

Møguligir umsøkjarar mugu hava lokið prógv sum: HMX, FHS, HH, HF ella student.

Umsóknirnar skulu verða skrivligar, og sendast saman við próvskjølum og møguligum viðmælum til høvuðsskrivstovuna í Tórshavn áðrenn 10. desember 1985.

FØROYA SPARIKASSI
— fólksins peningastovnur